

22. mart – SVJETSKI DAN VODA

VIŠE OD MILIJARDU LJUDI NEMA PRISTUPA PITKOJ VODI

Zbog velike industrijalizacije i zagađivanja okoliša moglo bi uskoro doći do nestašice pitke vode. I ratovi se vode zbog vode i izvora. Pod političkim i privrednim vidicima voda može biti razlog ujedinjenja, ali i podjela i sukoba. Prema nekim statističkim podacima, više ljudi umire zbog nestašice vode nego li zbog ratnih sukoba.

Svjetski dan voda 22. mart, ove godine se obilježava pod sloganom: "**Voda za gradove - odgovor na urbani izazov**".

Generalna skupština Ujedinjenih nacija (UN) proglasila je Svjetski dan voda kako bi upozorila na neprocjenjivu vrijednost vode, ali i njenu sve veću ugroženost, jer su zalihe ograničene.

UN procjenjuje da oko milijardu i sto miliona ljudi nema pristup pitkoj vodi. Inicijativa za obilježavanje Svjetskog dana voda pokrenuta je 1992. na Konferenciji UN-a o okolišu i razvoju u Rio de Janeiru, a Generalna skupština UN-a odlučila je 1993. da se 22. marta svake godine obilježava kao Svjetski dan voda.

Voda čini 71% površine planete Zemlje, a od toga 96,5% otpada na morsku vodu. Samo 3,5% je slatka voda, koja se najvećim dijelom pojavljuje kao led na polovima, u glečerima ili u zamrznutom tlu. Kao voda za piće na raspolaganju je svega 0,3% vode na Zemlji. Već danas, 1.1 milijarda ljudi nema mogućnosti pristupa čistoj vodi za piće, 2,5 milijardi nema obezbijedene elementarne sanitarne uslove, a više od 5 miliona ljudi godišnje umire od bolesti uzrokovanih zagađenom vodom. Tri glavna zagađivača vode su naselja, industrija i sintetička sredstva. Rijeke se koriste kao recipijenti za industrijske i kanalizacione otpadne vode, mijenja se njihov tok, voda se crpi za navodnjavanje. Sve to dovodi do promjena u kvalitetu i količini vode, što u budućnosti može imati direktan uticaj na kvalitet života cjelokupnog stanovništva. Problem ograničenih vodnih resursa postaje svakim danom izvor napetosti i žestoke konkurencije među narodima. Umjesto toga, zajedničko upravljanje svjetskim vodnim resursima moglo bi biti pokretač saradnje među ljudima i državama. Zajednička odgovornost je jedan dobar moto, jer ako se radi o budućnosti naše planete, svi smo mi zajedno odgovorni – kao svjetsko društvo. Dok političke institucije imaju zajednički zadatak da naprave odgovarajuće pretpostavke za održivi razvoj, zadatak obrazovnih institucija je da izgrađuje svijest o odgovornom postupanju sa prirodnim resursima na Zemlji.

Deklaracija Trećega svjetskog foruma o vodi (Kyoto, 2003) je istakla da je «priječno potrebno problemu vode hitno dati prioritet, jer je voda pokretačka sila trajnog razvoja te iskorjenjivanja siromaštva i gladi». Kako bi se još više istaknula važnost brige za vodu, razdoblje od 2005. do 2015. UN su proglasile decenijom voda pod geslom: "Voda za život".

Dinamičan razvitak društva i sve veći pritisci na prirodni okoliš, a samim time i na vodu, postaju jedno od ključnih pitanja održivog razvoja. Broj stanovnika na našoj planeti ubrzano se povećava, potrebe za vodom još i brže. Statistika pokazuje da će do 2025. godine broj stanovnika na zemlji dostići 8 milijardi. Ako se uzme u obzir da se godišnje potroši 100 milijardi tona vode više nego što se obnovi, logično je očekivati da će povećan broj stanovnika usloviti **nestašice vode** i u onim zemljama koje za sada nemaju ovaj problem.

Bosna i Hercegovina je zemlja bogata vodama, ali ni ti resursi nisu neiscrpnj. Rijeke i jezera se zagađuju tečnim otpadnim vodama koje se u njih ispuštaju uglavnom bez ikakvog prečišćavanja. Naročito su ugrožene rijeka Bosna i njene pritoke, čija korita često služe i kao deponije otpada. Poseban problem predstavlja zagađivanje podzemnih voda koje su glavni i najkvalitetniji izvor vode za piće. U Bosni i Hercegovini postoji veliki broj neuređenih deponija. Na području Federacije BiH postoje samo dvije deponije koje zadovoljavaju sanitarne zahtjeve (Sarajevo i Mostar). Svaki otpad prije ili kasnije dopijeva do podzemnih voda, tako da bi i naša zemlja u budućnosti mogla osjetiti posljedice ove nebrige za otpad, jer on trajno uništava vodne zalihe. Vodu je moguće zaštititi od zagađenja izgradnjom većeg broja sanitarnih deponija i sprječavanjem zagađivanja rijeka i jezera, korištenjem mehaničko-hemijsko-bioloških prečišćivača tečnih otpadnih materija.

Na kraju, budući da male stvari pokreću svijet, svako od nas može dati svoj doprinos u očuvanju vodnih resursa. Dovoljno će biti da dobro zatvorimo slavinu u kuhinji ili kupaonici.

Ako iz slavine ističu samo dvije kapi vode u jednoj sekundi, godišnje će biti neupotrijebljeno ili bačeno oko 6 hiljada litara najdragocjenije tekućine na Zemlji !

Zaštita vode, odnosno postojećih resursa pitke vode, jedan je od svjetskih strateških ciljeva današnjice.

Pitka voda je strateška sirovina 21. vijeka!

